

BARNTANDLÄKARBLADET

Svenska Pedodontiföreningens medlemsblad

Nummer 1-2026, Årgång 35, ISSN 2001-9483

Foto: Kleber

Innehåll

Styrelse.....	3
Sektionerna	4
Ordförande har ordet.....	5
Rapport från Östra sektionen	6
Rapport från södra sektionen	7
Rapport från VSP	8
Rapport från norra sektionen	9
Ny pedodontist: Erik Hesselbom	10
Ny pedodontist: Shyina Tai	11
Eastmaninstitutet 90 år!	12
Vårmöte 2026.....	15
Boktips	19
Hallå där! Amela Fišić	20
När barnen förstår blir tandvård tryggare	21
Stipendier	23
Kalendarium.....	25
Bidrag till nästa nummer.....	26

Styrelse

Ordförande:

Åsa Engström Lindh, Luleå
Telefon: 0920-71764
asa.engstrom-lindh@norrbotten.se

Sekreterare:

Helén Isaksson, Jönköping
Telefon: 010-2424651
helen.isaksson@rjl.se

Kassör:

Henrik Berlin, Malmö
Telefon: 040-6658488
henrik.berlin@mau.se

Ledamöter:

Katarina Boustedt, Halmstad
Katarina.boustedt@regionhalland.se

Pamela Hasslöf, Umeå
Telefon: 090-7850000
pamela.hasslof@umu.se

Maria Karlberg, Örebro
Telefon: 0736- 75 95 85
maria.karlberg@regionorebrolan.se
karlbergmaria@hotmail.com

Sektionerna

Norra sektionen

Ordförande: Tariq Shikh Saleh

Sekreterare: Kristin Johansson

Kassör: Theres Poulsen

Ledamot: Johanna Gyll

Ledamot: Pernilla Lif Holgersson

Östra Sektionen

Ordförande: Stina Ekström

Sekreterare: Demet Duran Sahlin

Kassör: Jelena Marinkovic

Ledamot: Nadia Welanders

Ledamot: Helena Johansson

Västra sektionen

Ordförande: Daniela Toft

Sekreterare: Caroline Hafström

Kassör: Kristian Havsed

Ledamot: Marie Staberg

Ledamot: Hilde Garvald

Ledamot: Lisa Jagers

Södra sektionen

Ordförande: Jessica Hörström

Sekreterare: Lubna Alward

Kassör: Sanja Coric

Ledamot: Trifa Hedayati

Ledamot: Juliane Kleber

Ordförande har ordet

Midsommarhelgen närmar sig och det har blivit dags att sammanfatta våren. Under de senaste månaderna har vi i föreningen fortsatt att driva viktiga frågor för att stärka barntandvårdens position och kvalitet. Vårt gemensamma mål är alltid detsamma: att ge varje barn förutsättningar till en god munhälsa och ett friskt leende. Det var fantastiskt roligt och lärorikt att se så många av er på vårt vårmöte i Norrköping, där vi som vanligt fick möjlighet att dela både kunskap och värdefull gemenskap.

Ert engagemang, både på klinikerna och inom föreningens nätverk, är motorn i vår verksamhet.

Nu hoppas jag att ni får lägga undan instrumenten för ett tag och i stället njuta av jordgubbar, ljusa kvällar och ledighet med nära och kära.

Ha en fantastisk midsommar och en riktigt skön sommar!

Allt gott,
Åsa Engström-Lindh, Ordförande

Rapport från Östra sektionen

Så tacksam att det nu är vår och att temperaturen stiger samt soltimmarna ökar – ljusst när man vaknar och i alla fall oftast när man lämnar jobbet på kliniken.

Styrelsen för ÖSP jobbar på, och är precis omvalda vid årsmötet som hölls på Eastmaninstitutet fredag den 22 maj. Det var 16 – 17 medlemmar som lyssnade till en härlig föreläsning med givande frågestund av specialpedagog Natasa Kolarevic, deltog i årsmötet och en mindre skara åt sedan middag tillsammans. Alltid så trevligt och givande att träffas!

foto S Ekström

Styrelsen för ÖSP arbetar annars inför Odontologiska Riksstämman (ORS) 11 – 13 november i Göteborg då vi ansvarar för ämnesföreningen Pedodonti i år. Temat för årets ORS är **nordiskt samarbete** och uppföljning av **Tiotandvården – Förstärkt högkostnadsskydd**. Vi har vad vi vet i styrelsen 7 programpunkter då pedodonti är representerad på ett eller annat sätt. Det digitala programmet är redan släppt och vi håller på att sammanställa programmet till forskningsrapporterna.

Vi får passa på att gratulera både nyexaminerade ST-tandläkare – flera stycken i både Örebro och Stockholm. Samt nydisputerade Ida Brännemo som gjort ett fantastiskt jobb med sin avhandling. Även stolt och nyfiken att få ta del av medlemmar som anlitats som examinatorer, föreläsare och deltagit på kongresser i och utanför Sveriges gränser. Stort grattis och även välkommen nya ST inom regionen.

Foto S Ekström

Mycket av styrelsens fokus under hösten kommer att ligga på ORS men vi planerar även att ha en höstföreläsning – mer information kommer.

Hoppas på en varm, solig och myggfri sommar till er alla!
Styrelsen ÖSP via ordf. Stina Ekström

Rapport från södra sektionen

Under våren har vi arbetat med att sammanställa detta nummer av Barntandläkarbladet och planerat för årsmöte.

Gratulationer till alla nyblivna specialister och alla som disputerat, vilken bedrift! Varmt välkomna att presentera er och er forskning här i Barntandläkarbladet. Vi skulle bli mycket glada för fler bidrag gällande detta och annat till nästa nummer. Det går bra att redan nu i sommar skicka in bidrag. Vi sparar dem till nästa nummer.

Södra hade årsmöte den 21/5. I samband med det ville vi fokusera på hur vi inom specialisttandvården skulle kunna bli bättre på att bemöta patienter med självskadebeteende och ätstörningar och hur frågan skulle kunna tas upp med patienten på ett bra sätt. För att få mer bakgrundsinformation och få mer kunskap i ämnet hade vi bjudit in föreläsare från Shedo, Egonova. Vi fick lyssna på en mycket gripande och öppen föreläsning baserad på egna erfarenheter som jag tror berörde oss alla. Fokus var på självskadebeteende, hur det började i 14-årsåldern och fortsatte upp i vuxenlivet. Vad det gjorde med människan och hur det eskalerade vidare. Vi diskuterade hur vården bemötte föreläsaren vid olika tillfällen under uppväxten, vad som var bra och vad som

inte var bra i bemötandet. Paralleller kunde dras mellan sjukvård och tandvård. Vi fick med oss ett tankesätt som vi kan arbeta vidare med i patientmötet.

Foto: Jessica Hörström

Vi önskar er en skön och avkopplande sommar.
/Jessica Hörström, ordf i södra

Rapport från VSP

Under våren har styrelsen i VSP haft en något lugnare period med sedvanliga styrelsemöten under terminen. Fokus har framför allt legat på planeringen inför höstens föreningsmöte och årsmöte som vi ser fram emot att genomföra tillsammans med våra medlemmar. Passar på att rikta ett varmt tack till centrala styrelsen för ett intressant program och ett mycket välordnat pedodontivårsmöte på vackra Villa Fridhem utanför Norrköping. Det är alltid lika uppskattat och inspirerande att få möjlighet att träffa alla trevliga kollegor från hela landet och utbyta erfarenheter och idéer. VSP ser också fram emot årets riksstämma i Göteborg och möjligheten att återigen samlas för fortbildning, kollegiala möten och inspirerande samtal. Vi önskar också gratulera alla nya specialister och ST-tandläkare i vår sektion och hälsar alla varmt välkomna som medlemmar till VSP. Avslutningsvis önskar vi er alla en riktigt skön sommar och en avkopplande semester!

VSP styrelsen genom ordf Danijela Toft

VSP styrelse

Danijela Toft, ordförande

Kristian Havsed, kassör

Caroline Hafström, sekreterare

Hilde Garvald, ledamot

Lisa Jagers, ledamot

Marie Staberg, ledamot

Utsikt över Bråviken, foto Danijela Toft

Rapport från norra sektionen

Nu börjar sommaren komma även till oss i norr! Den gångna vårterminen har varit både intensiv och utvecklande. Norra sektionen hade i början av året årsmöte samt gemensamt terapimöte. Till hösten planeras en digital eftermiddag för sektionens medlemmar, med föreläsningar om bland annat hållbart arbetsliv.

I Umeå fyller tandläkarutbildningen 70 år! Tandläkarutbildningen i Umeå startade 1956 och firade därmed i år sitt 70-årsjubileum. Det var den första högre akademiska utbildningen i norra Sverige och blev grunden till Umeå universitet.

Region Västernorrland bestämde sig plötsligt för att göra något åt vårt klassiska problem med för få tandläkarkollegor och för långa köer – och slog till med en storsatsning på folktandvården, med bland annat höjda löner och förbättrad arbetsmiljö. Detta har givit effekt i form av flertal nyanställningar av tandläkare. Detta är ytterst välkommet få vi sett en stor brist inom barntandvården med bland annat kraftiga försening på revisionsundersökningar.

Nu önskar vi er en härlig sommar med möjlighet att ladda batterierna, njuta av soliga dagar och skapa många fina sommarminnen – både i och utanför kliniken!

Trevlig sommar
Norra sektionen

Den 17 september 1965, visade den förste rektorn Lars-Gunnar Larsson (längst till höger) en modell över universitetsområdet för kung Gustaf VI Adolf och prinsessan Sibylla.

Ny pedodontist: Erik Hesselbom

Hej!

Sent omsider vill jag passa på att presentera mig. Tanken var egentligen att jag skulle göra det redan som ny ST-tandläkare 2022, men eftersom jag skjutit upp det så länge har jag nu hunnit bli färdig pedodontist. Det får därför bli två presentationer i en, effektivt om inte annat!

Jag heter Erik Hesselbom och har gjort huvuddelen av min ST i Karlstad, Region Värmland. Den teoretiska delen av utbildningen genomfördes under 1.5 års tid i Örebro och därefter i Jönköping fram till examen nu i december i Karlstad.

Nu är jag färdig specialist i pedodonti och jag är fortsatt kvar i Karlstad. Så här cirka sex månader efter examen märker jag tydligt att lärandet fortsätter hela tiden. Nya fall och situationer som man inte tidigare stött på dyker upp nästan dagligen och påminner om hur mycket det fortfarande finns att lära. Så även om ST-tiden är avslutad verkar utbildningen fortsätta bara i lite friare form

(inklusive koffeinintaget 😊)

Ny pedodontist: Shyina Tai

Det som gjorde att jag inte kunde släppa tanken på att bli pedodontist var efter att ha gått Mun-h-centers diplomkurs i oral motorik. Jag inspirerades av den samverkan och kundkapsfrämjande som rådde mellan olika yrkesgrupper och hur man kunde som tandläkare förbättra livskvaliteten för de som vill men har svårt för att medverka till tandvård. Än idag är det just det här som gör vårt jobb så roligt och givande; att man på daglig basis hjälper individer komma över hinder som står i vägen för att uppnå en god oral hälsa.

Att jobba med individer med sällsynta hälsotillstånd och kroniskt sjuka barn kommer alltid ligga mig varmt om hjärtat och var jag än jobbar strävar jag efter att dessa grupper lyfts och samverkas

kring för att få bästa möjliga vård. På jobbet omringas jag av människor som strävar efter samma sak, det ger mig energi!

Något jag skulle vilja vara med och utveckla är tillgången till narkos inom barntandvården. Målet är att det ska kunna erbjudas till de som bedöms behöva det, utan att behöva ta hänsyn till en extremt lång kötid, avstånd till sjukhus osv. Att det ska ses som en resurs och inte ett sista handsval när allt annat har prövats och misslyckats samt lett till att barn försätts i sämre situationer än vad de var i från början.

Eastmaninstitutet 90 år!

Eastman Kodak Company gjorde den amerikanske filantropen, uppfinnaren och grundaren av företaget, George Eastman till en världskänd och förmögen man. En del (motsvarande 1 miljon dollar) av sin otroliga förmögen donerade han till Stockholms stad som påbörjade bygget av Eastmaninstitutet år 1932, samma år som George Eastman deprimerad tog sitt liv. Syftet med Eastmaninstitutet var att ge alla Stockholmsbarn 3 - 15 år möjligheten till tandvård och behandling av öron-, näsa och halssjukdomar.

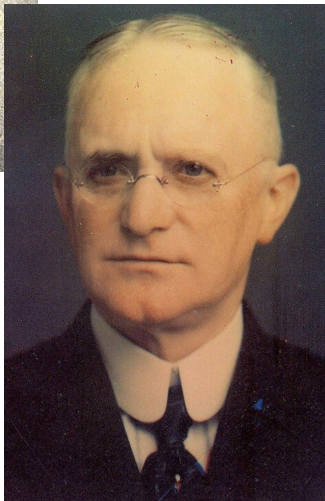
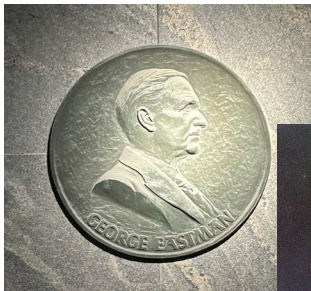

foto Stina Ekström samt från Eastmaninstitutets arkiv och Google.

George Eastman gjorde liknande donationer till flera andra städer i världen, London, Bryssel, Rom, Paris och förs ut år 1915 Rochester USA som stod klart två år senare.

Invigningen av Eastmaninstitutet i Stockholm skedde 25 april 1936. Byggnaden är ritad av arkitekt Waldemar Johanson. Lite rolig kuriositet är att samma arkitekt även formgav Pressbyråkioskerna på 1920-talet.

Under årets 90-års jubileum bjöds allmänheten in till öppet hus för att få se den fantastiska byggnaden som efter senaste renoveringen med återinvigning år 2016 har 65 behandlingsrum. Det bjöds på aktiviteter av olika slag och bland annat rundvandring för att beskåda all konst. Statyn Moderslycka av Olof Ahlberg välkomnar alla nu som då i entrén och de enorma väggmålningarna

på entréplanet av Einar Forseth imponerar ännu och många av pensionärerna idag minns hur de som barn var patienter på 1940-50 talen och hur de satt och väntade inför sina tandläkarbesök vid återbesöket de nu hade möjlighet till.

Stolthet utan prestige, när vi alla inom Specialisttandvården Folktandvården Stockholm firar 90 år med Eastmaninstitutet. Det är en ära för oss att kunna möta 3 generationer, som har varit patienter hos oss. Det är också ett ansvar att föra traditionen av kunskap, forskning och modern

högspecialiserad tandvård för barn och ungdomar och sedan 2016 även för samtliga specialiteter inom odontologin så väl för barn och ungdomar som för vuxna. Vi tar emot patienter nyfödda till mer än 100 år gamla.

Med detta som grund bevakar vi inom pedodontin omvärlden för nya utmaningar inom pedodonti och för att följa George Eastmans vision!

”

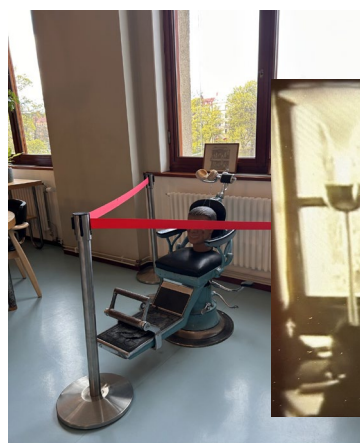
Det är ett medicinskt faktum att barn som får sina tänder omskötta har större chans att lyckas i livet, ser trevligare ut samt blir friskare och starkare. Mina pengar kan inte göra bättre nytta inom något annat område.

”

- George Eastman -

Edita Stojanovic-Rakovic & Stina Ekström övertandläkare
pedodonti

Uppe höger. Interiör från förr. Uppe vänster bilarna från förr och idag. Nere vänster väntrummet entréplan. Nere höger stora väggmålningarna i väntrummet entréplan med gamla och nyproducerade lampor.
foto Stina Ekström samt från Eastmaninstitutets arkiv och Google.

Vårmöte 2026

I början av maj träffades omkring 60 personer (pedodontister, ST-tandläkare och meriteringstandläkare) på vackra hotell Villa Fridhem i Norrköping. Precis som de skrev på deras hemsida var det verkligen en plats för sinnesro, livskvalitet och njutning!

Svenska pedodontiföreningens ordförande Åsa Engström Lindh hälsade oss välkomna till två fantastiska dagar med tema ”Munslemhinneförändringar - även pedodontister kan vara ytliga”.

Torsdagen inleddes med föreläsning ”Sjuk i tarmen – syns i munnen” av Gita Gale, över tandläkare, Odont Dr vid Specialistklinik för Orofacial medicin i Göteborg. Vi fick bland annat lära oss att orofacial granulomat (OFG) är ett tillstånd med läpp- och ansiktssvullnad som framför allt drabbar barn och unga och att det finns en koppling mellan OFG och kronisk tarmsjukdom (Crohns sjukdom).

Dagen fortsatte med föreläsning inom Oral patologi ”Som vi skär får vi svar” av Anna Ljunggren över tandläkare och universitetslektor vid den Odontologiska fakulteten på Malmö Universitet. Anna började med att berätta på härlig skånska om läget för oral patologi i Malmö. Antalet prover som skickas till dem hade ökat senaste åren. 2025 tog de emot 8500 prov/år från hela landet. Nytt för i år var att de rekommenderade vissa regioner att inte skicka remiss till Malmö pga arbetsbelastningen.

Villa Fridhem i Norrköping

Anna Ljunggren visade sedan intressant statistik från Oral patologi Malmö på de vanligaste svaren på inskickade prov mellan 2015–2025.

<u>PAD-diagnos:</u>	<u>Antal</u>	<u>i procent (%)</u>
Mucocele	852	13,7 %
Hyperplasi, slemhinnor	434	7 %
Mineraliseringsstörningar	426	6,8 %
Hyperplasi, gingiva övriga	413	6,6 %
Follikularcysta	346	5,6 %
Karies	314	5 %
Amelogenesis imperfekta	314	5 %
Follikelvävnad	298	4,8 %
Odontom	269	4,3 %
Granulom, inkl förkalk fibrobl	203	3,3 %

Biopsi på HPV – verucca vulgaris

Anna rekommenderade att provet ska läggas i formalin 10 % direkt för att inte förruttnelseprocessen ska hinna fortgå. Mjukvävnadsprov ska fästas på en liten bit hårt papper innan det placeras i provröret, för att underlätta patologens arbete. OBS formalin är cancerframkallande så provröret skall förslutas noggrant. Remiss till patologen finns på Malmöuniversitets hemsida (www.mau.se).

Sedan berättade Anna vidare om sitt dagliga arbete på labbet och gick igenom olika histologiska snitt på vävnadsprover (bla mucocele, slemhinnehyperplasi, förkalkande fibroblastiskt granulom, pyogent granulom, verucca vulgaris, odontom, AI, DI mfl).

Slutligen gick Anna också igenom vilken information hon ansåg skulle vara med på remissen till Oral patolog. Hon önskade relevanta uppgifter så som patientens ålder, primär tand, permanenta tand, ärftlighet, vilken tand som skickas, andra sjukdomar, kliniska fotografi samt vad remittenten vill ha svar på.

På eftermiddagen fick vi lyssna digitalt på Anna Jinghede som är tandläkare, polis, poddare, rättsodontolog, kriminaltekniker, författare och doktorand på KI (hoppas vi fick rätt med alla hennes titlar). Hon föreläste om ”Tecken på våld i hudkostymen i orofaciala området”. Vid fysiskt våld är mjukdelar mer utsatta än hårdvävnader. Det är viktigt att uppmärksamma både extraorala och intraorala skador t.ex. blåmärke, tandtrauma, avklippta läppband och tungskador. Anna tog upp även intraorala tecken på

sexuellt våld som t.ex. hematom, sårbildning, petechier, erytem och uttalad kväljningsreflex. Avslutningsvis fick vi lära oss om Bednars afte, som är en typ av ytliga sår i bakre delen av hårda gommen som framför allt drabbar spädbarn. Såren uppstår ofta som en följd av mekanisk irritation eller skada, helt ofarligt tillstånd utan tecken på infektion eller våld. Tillståndet läker spontant utan behandling inom några veckor.

Avslutningsvis fick vi lyssna på senaste forskning gällande MIH, en avhandlingsrapport av tandläkare Adnan Hajdarevic. Barn med MIH tänder hade i genomsnitt fler besök i tandvården än andra barn. Behandlingsalternativ som utvärderades var lagningssterapi med resin komposit och tandextraktion. Förekomst av tandvårdsrädsla var jämförbar i båda grupper. Förbättrat livskvalité noterades i extraktionsgruppen, men hälsoekonomisk effekt och total kostnad var högre än i lagningsgruppen. Detta troligen berodde på att flera barn i extraktionsgruppen fick tandbehandling under narkos.

Efter ett extra insatt föreningsmöte anordnades frivillig Qi-Gong aktivitet. Kvällen avslutades med en utsökt trerätters middag och en mycket uppskattad musikquiz.

Fredagen inleddes med föreläsning av professor Gunilla Klingberg som handlade om journalen som juridiskt dokument och rättsintyg. Antal orosanmälningar till Socialtjänsten har under de senaste åren ökat. Andel orosanmälningar är fördelade enligt följande 24 % polis, 16 % hälso- och sjukvård och 1 % tandvård. Som

yrkesutövare kan man bli kontaktad av rättsliga myndigheter och det kan t.ex. handla om att bli kallad till polis för förhör eller att vittna i tingsrätten. Man kan även bli anmodad att skriva rättsmedicinskt yttrande eller rättsintyg.

Rättsintyget blir en del av förundersökningen och kan användas som underlag vid en domstolsförhandling. Det är viktigt att tänka på eventuella jävsförhållanden, vid behov rekommenderas kontakt med regionens jurist. Rättsintyget ska skrivas skyndsamt, noggrant och objektivt vilket kräver tid och planering. Alla nödvändiga journalhandlingar ska begäras ut från polisen. Dokumentation är viktig, allt ska diarieföras. Vid osäkerhet kan hjälp och stöd fås av erfaren kollega. Det finns även mycket kompetens inom Rättsmedicinalverket (RMV).

Två fantastiska dagar avslutades med föreläsning om slemhinneförändringar vid sällsynta tillstånd (som delvis hölls på norska). Det finns mellan 6.000 – 8.000 olika ovanliga diagnoser. Vid epidermolysis bullosa har patienter blåsor i huden och i vissa fall även i slemhinnorna i munnen, mag-tarmkanalen och ögonen. Tandvården bör ha inriktning mot förebyggande åtgärder för att minska risken för komplikationer och infektioner.

Behandling och omhändertagande av dessa barn/ungdomar ställer krav på ökad kompetens hos behandlaren och terapiplanering i de flesta fall i samråd med andra medicinska discipliner och odontologiska specialister. För mer information besök: www.unique-teeth.net

Tack, arrangörerna och alla andra som på ett eller annat sätt medverkat i årets Barntandvårdsdagar i Norrköping! På återseende!

Vid pennan:
Kristoffer Emgård och Sanja Coric,
båda övertandläkare på specialistkliniken i Kristianstad

Boktips

Hej!

Jag vill gärna tipsa om dessa böcker! Relativt sällan kommer svenska böcker ut om kost, motion och hälsa som är skrivna med en god vetenskaplig grund.

Serien “Hälsans hörnpelare” med just nu 2 böcker (snart 3) rekommenderas varmt att lyssnas på hos en bok-app eller läsas i fin storpocketversion.

Kerstin Brismar senior professor från KI med flera författare djupdyker i sömn respektive kostens betydelse för oss.

Nästa bok i serien, om motion, utkommer i mitten av september.

Sömn: hälsans hörnpelare

<https://www.adlibris.com/sv/bok/somn-halsans-hornpelare-9789189696396>

Kost: hälsans hörnpelare

<https://www.adlibris.com/sv/bok/kost-halsans-hornpelare-9789189882249>

Motion: Hälsans hörnpelare

<https://www.adlibris.com/sv/bok/motion-halsans-hornpelare-9789189696884>

En annan bok att rekommendera, mer för vår profession:

Det sötaste vi har – om socker och växande kroppar

I boken berättar vetenskapsjournalisten Ann Fernholm om hur den historiskt höga konsumtionen av socker och vitt mjöl ställer till det i barnens kroppar. Det är en svindlande resa som går från lever och hjärna, till tarmar och ben. Hon visar hur de sjukdomar och problem som ökar bland barn över hela världen – astma, allergier, glutenintolerans, typ 1 diabetes, depression, fetma, autism, ADHD, akne och en för tidig pubertet – går att knyta till söt och vetemjölslaserad mat och ett stillasittande liv.

<https://www.adlibris.com/se/sok?q=Det+s%C3%B6taste+vi+har+%3A+om+socker+och+v%C3%A4xande+kroppar>

Med vänlig hälsning

Åsa Hasselblad Larsson

Hallå där! Amela Fišić

Vi ställde några frågor till nydisputerade tandhygienisten Amela Fišić på Malmö universitet som har forskat om muntorrhet ur olika perspektiv.

Om du sammanfattar din avhandling kort för en kollega inom barntandvården – vad handlar den om?

Avhandlingen fokuserar dels på hur patienter med muntorrhet omhändertas inom tandvården, dels på tandläkares och tandhygienisters erfarenheter av samarbete med hälso- och sjukvården kring denna patientgrupp. Den avslutande studien undersöker och jämför personer med och utan muntorrhet avseende samband mellan objektiv och subjektiv muntorrhet samt salivinhåll.

Vilken var den ursprungliga frågan eller utmaningen i tandvården som gjorde att du valde just detta ämne?

Den ursprungliga frågeställningen var det otydliga sambandet mellan objektiv och subjektiv muntorrhet samt avsaknaden av effektiv behandling för personer med muntorrhet.

Vad är det viktigaste – eller mest överraskande – resultatet i din avhandling?

Det var att yngre personer (< 18 år och 18-23 år) tillfrågades i mycket lägre utsträckning om muntorrhet än personer i exempelvis åldern 41–65 eller 65+.

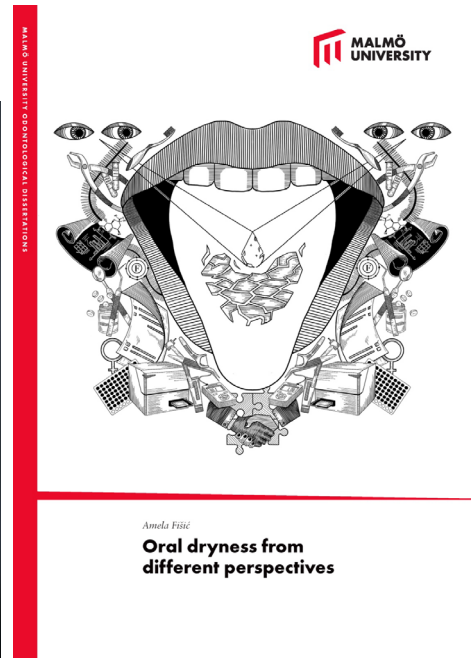
Vilken roll tycker du att specialistbarntandvården har inom det område som din forskning berör?

Jag tänker att specialistbarntandvården har en viktig roll eftersom ni träffar barn med olika medicinska tillstånd, funktionsnedsättningar och läkemedelsbehandlingar som ofta är kopplade till muntorrhet. Just betydelsen av tidig identifiering och att ha ett helhetsperspektiv på hur muntorrhet påverkar både oral hälsa och livskvalitet är viktigt att ha med sig.

<https://mau.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A2027377&dswid=6089>

Bild: Malmö universitet

När barnen förstår blir tandvård tryggare

Hur kan vi hjälpa barn att känna sig mer förberedda inför tandvårdsbesök? Genom text, film och poddar har vi tillsammans med MediPrep tagit fram material som ska göra tandvård mer begriplig, trygg och mindre oroande för barn och unga.

Maria Anderson är föreståndare för Akademiskt Barntandvårdscentrum (ABC) och specialist i pedodonti. Gunilla Löf är anestesijuksköterska och grundare av MediPrep. Vi har båda under många år arbetat inom vården, inklusive tandvård, och återkommande mött barn som känner osäkerhet och oro inför tandvårdsbesök och behandlingar. Vi såg tidigt behovet av bättre förberedelse för barn och familjer och delade övertygelsen om att film och tydlig information kan göra stor skillnad.

Bild 1: Maria och Gunilla från regionens Patientsäkerhetsdagar

Genom samarbetet med MediPrep Tand har vi därför arbetat fram ett material som ska hjälpa barn att förstå vad som händer vid olika besök och behandlingar inom tandvården. Målet har hela tiden varit att skapa trygghet genom begriplig och åldersanpassad information.

Tillsammans har vi identifierat områden inom tandvården där barn ofta har frågor eller känner oro och därefter planerat och producerat filmer och texter kring dessa situationer. Ungdomar har varit delaktiga i skapandeprocessen och bidragit med viktiga perspektiv kring vad barn och unga faktiskt vill veta inför ett besök i tandvården.

Bild 2. Elis, Lina, Sigge och Ulla-Maja från inspelningen av filmen om att ta bort tänder, på Folktandvården Eastmaninstitutet i Stockholm.

Elis Lindsten har filmat materialet och Hugo Söderberg, tillsammans med andra ungdomar, har medverkat i filmerna och bidragit till att göra innehållet relevant och anpassat för unga.

Materialet innehåller idag filmer om bland annat att laga en tand, få bedövning, använda lustgas, ta panoramaröntgen och andra vanliga situationer inom barn- och ungdomstandvården. Det finns även texter och poddar kopplade till materialet. Filmerna är tänkta att kunna användas både hemma inför ett besök och som stöd inom tandvården.

MediPrep är en digital vårdplattform med medicinskt kvalitetssäkrad och åldersanpassad information för barn och unga. Innehållet utvecklas tillsammans med vårdpersonal, forskare och unga själva med målet att göra vårdinformation mer begriplig och tillgänglig för barn och ungdomar.

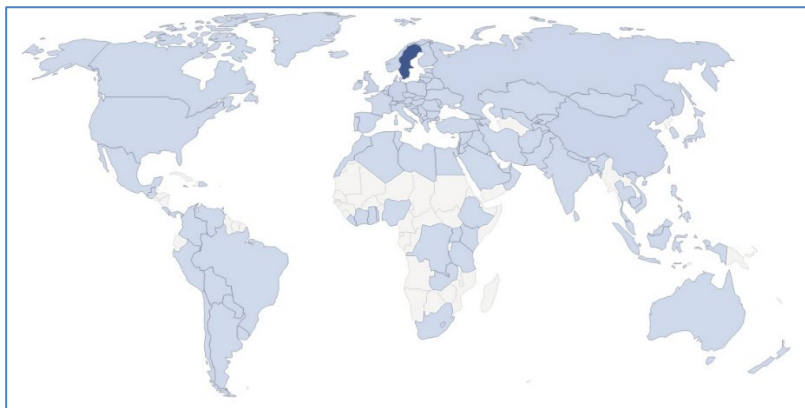

Bild 3: MediPrep används idag av barn, familjer och vårdpersonal i många delar av världen (gråade områden och Sverige i mörkblått)

Många känner kanske igen MediPrep Tand från Barntandvårdsdagarna där materialet presenterats och väckt stort intresse bland kollegor. Filmerna används idag av barn, familjer och vårdpersonal i många delar av världen.

Vi är mycket tacksamma över möjligheten att få ta fram detta material och vill rikta ett stort tack till alla som varit delaktiga i arbetet och ställt upp i filmerna eller bidragit på annat sätt. Tillsammans har vi kunnat skapa ett material som förhoppningsvis kan bidra till ökad trygghet och bättre förberedelse för barn och unga inför tandvård. Särskilt tack till Allmänna arvsfonden som möjliggör detta projekt.

Filmerna finns på: <https://mediprep.se/tand>

På gång:

Filmer med röster översatta till engelska med hjälp av AI och engelska texter

Ännu fler tandvårdsfilmer, håll koll på sidan

Stipendier

Svenska pedodontiföreningen (SPF) fördelar ett antal stipendier. Som medlem i föreningen har du möjlighet att söka dessa stipendier en gång per år med undantag av Arvid Syrrists Rese- och Forskningsstipendium och Svenska Pedodontiföreningens Stipendium för seniora forskare som är vartannat år.

Stipendiater förutsätts skriva en rapport till Barntandläkarbladet och en ekonomisk redogörelse till styrelsen inom ett år.

All information ser du på: <https://spf.nu>

SISTA ANSÖKNINGSDAG 1 SEPTEMBER 2026

Arvid Syrrists Rese- och Forskningsstipendium - 10 000 kr

Har för avsikt att stödja svensk barn-tandvård genom att stimulera utveckling och forskning inom ämnet pedodonti.

Reseberättelse alternativt forskningsrapport samt ekonomisk redovisning tillställs Svenska Pedodontiföreningen och publiceras i samråd med författaren i Barntandläkarbladet. Stipendiat som ej avgivit sådan rapport och redovisning kan ej komma i fråga för nytt stipendium.

Svenska Pedodontiföreningens Rese- och Forskningsstipendium - 10 000 kr

Har för avsikt att stödja svensk barntandvård genom att stimulera utveckling och forskning inom ämnet pedodonti samt att bidra med medel för Svenska Pedodontiföreningens medlemmar att delta i nationella/internationella kongresser och möten.

Reseberättelse alternativt forskningsrapport samt ekonomisk redovisning tillställs Svenska Pedodontiföreningen och publiceras i samråd med författaren i Barntandläkarbladet. Stipendiat som ej avgivit sådan rapport och redovisning kan ej komma i fråga för nytt stipendium.

Stadgar för Svenska Pedodontiföreningens stipendium för juniora forskare - 15 000 kr

Stipendiets syfte är att genom ekonomiskt bidrag stimulera unga forskare och därigenom främja vetenskaplig forskning, utbildning och utveckling inom barntandvård. Sökande skall vara inskriven som doktorand men ännu inte ha disputerat.

Rapport av forskningsprojektet samt ekonomisk redovisning tillställs Svenska Pedodontiföreningen samt lämnas för publicering i Barntandläkarbladet. Stipendiat som ej avgivit sådan rapport kan ej komma i fråga för nytt stipendium.

Stadgar för Svenska Pedodontiföreningens Stipendium för nya disputerade forskare < 5 år – 25 000 kr

Stipendiets syfte är att genom ekonomiskt bidrag stimulera fortsatt forskning och därigenom främja vetenskaplig forskning, utbildning och utveckling inom barntandvård. Sökande skall avlagt doktorsexamen för mindre än fem år sedan.

Rapport av forskningsprojektet samt ekonomisk redovisning tillställs Svenska Pedodontiföreningen samt lämnas för publicering i Barntandläkarbladet. Stipendiat som ej avgivit sådan rapport kan ej komma i fråga för nytt stipendium.

Stadgar för Svenska Pedodontiföreningens Stipendium för seniora forskare > 5 år – 25 000 kr

Stipendiets syfte är att genom ekonomiskt bidrag stimulera fortsatt forskning och därigenom främja vetenskaplig forskning, utbildning och utveckling inom barntandvård. Sökande skall avlagt doktorsexamen för mer än fem år sedan.

Rapport av forskningsprojektet samt ekonomisk redovisning tillställs Svenska Pedodontiföreningen samt lämnas för publicering i Barntandläkarbladet. Stipendiat som ej avgivit sådan rapport kan ej komma i fråga för nytt stipendium.

Stadgar för Svenska Pedodontiföreningens stipendium för nyblivna specialister – 6000 kr

Stipendiets syfte är att genom ekonomiskt bidrag stimulera nyblivna specialister och därigenom främja vetenskaplig forskning, utbildning och utveckling inom barntandvård. Sökande skall ha erhållit specialistexamen i pedodonti föregående- eller innevarande år.

Välkommen med din ansökan!

SISTA ANSÖKNINGSDAG 1 SEPTEMBER 2026

Kalendarium

2026

Juli 1-4, EAPD, Liverpool, Storbritannien

Augusti 19-22, IADH Congress - Dublin, Ireland

September 3-5, CED-IADR/NOF Oral Health Research Congress, Lissabon Portugal

September 3-5, World Congress on Dental Traumatology, IADT, Warsawa, Polen

September 17-18, Barntandvårdsdagarna, Svenska Pedodontiföreningen, Norrköping

November 11-13, Odontologisk riksstämma, Göteborg

2027

Juni 23-26, IADR General Session, Melbourne, Australia

September 16-18, PER-IADR meeting, Riga, Latvia

2028

Mars 15-18, 105th General Session of IADR, Baltimore, Maryland, USA

September 13-16, CED-IADR/NOF Oral Health Research Congress, Napoli, Italy

2029

Juni 27-30, IADR General Session, in conjunction with the IADR Asia Pacific Regional (APR) Meeting, Yokohama, Japan

September 12-15, PER-IADR meeting, Glasgow

Bidrag till nästa nummer

Nästa nummer planeras till december 2026. Material till detta nummer bör vara redaktionen tillhanda senast den 30/11-26.

Vi tar tacksamt emot bidrag till tidningen. Materialet bör bifogas som bilaga i mail i RTF-format eller som Word-fil. Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera och ev. korta ner insända texter.

OBS! Text och bild ska skickas som separata bilagor.

Bilder bör vara i JPG-format med en upplösning på minst 300dpi och en storlek på ca. 1280x1024 bildpunkter.

Ange vem som har tagit bilden och äger rättigheterna till bilden.

Bidrag till tidningen insändes till lubna.alward@mau.se

Skicka in redan nu om du har något som du vill bidra med. Eller en rolig bild som du önskar att få med.

Vi tar gärna emot presentationer av nya pedodontister och nya ST så att vi kan välkomna er lite extra i föreningen. Skriv gärna något lite kort och presentera dig (t.ex. vilken utbildningsort/ny anställningsort, ev specialintresse, vad gör du på fritiden osv). Skicka gärna med ett foto.

/Redaktionen

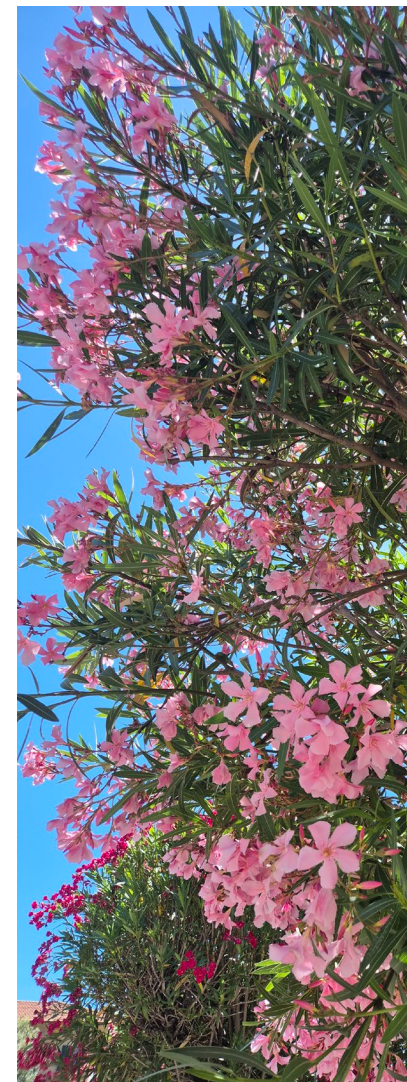

Foto: J Hörström

Trevlig sommar!

